

Głos Chełmżyński

Pismo wydawane w Bibliotece poświęcone sprawom miejskim i kulturalno-oświatowym

2 (274) 2024 Numer bezpłatny

www.chelmza.pl

ISSN 1505-6686

Pamięć o Sybirakach

W 79. rocznicę deportacji chełmżan do ZSRR odbyły się uroczystości upamiętniające te smutne wydarzenia. W konkatedrze pw. Św. Trójcy została odprawiona msza święta, podczas której modlono się za ojczyznę. Złożono także kwiaty pod tablicą upamiętniającą wywózkę. Przemawiali burmistrz Chełmży Jerzy Czerwiński, który został odznaczony

medalem „Pro Patria”, oraz Jan Myrcha – prezes toruńskich Sybiraków. Kwiaty pod tablicą złożyli również przedstawiciele Rady Powiatu Toruńskiego, członkowie związku toruńskich i koła chełmżyńskich Sybiraków oraz zaproszeni goście. Następnie w bibliotece odbyła się prelekcja na temat deportacji w 1945 r., którą wygłosił m.in. Mikołaj Seroczyński. Ak-

centem artystycznym był występ Marceliny Stankiewicz, która zaśpiewała pełen emocji utwór Stana Borysa „Jaskółka uwięziona”.

Pamięć o Sybirakach

Ofiarowanie i proroctwo

2 lutego Kościół obchodzi święto Ofiarowania Pańskiego, zwane potocznie świętem Matki Bożej Gromnicznej. W ten sposób podkreśla się fakt przyniesienia przez Maryję małego Jezusa do świątyni. Już w starożytności obchodom upamiętniającym to wydarzenie towarzyszyła procesja ze świecami. W Polsce święto Ofiarowania Jezusa nabrało charakteru wybitnie maryjnego, gdyż Polacy widzieli w Maryi tę, która sprowadziła na ziemię niebiańskie Światło i która nas tym Światłem broni od wszelkiego zła. Dlatego często brano do ręki gromnice w obliczu niebezpieczeństw - wielkich klęsk czy grożącej śmierci. Ze świętem Matki Bożej Gromnicznej kończy się tradycyjny okres Bożego Narodzenia

Ale w tym dniu przeżywamy szczególnie to, co wydarzyło się w świątyni jerozolimskiej 40 dni po narodzeniu Chrystusa. Maryja wraz ze św. Józefem ofiarowała Dzieciątka Jezus Bogu Ojcu, gdyż na pamiątkę ocalenia pierworodnych synów Izraela podczas niewoli egipskiej

każdy pierworodny syn u Żydów był uważany za własność Boga. Czterdziestego dnia po urodzeniu należało zanieść go do świątyni, złożyć w ręce kapłana, a następnie wykupić za symboliczną opłatą. Był to też dzień dokonania przez Matkę Bożą obrzędu oczyszczenia. Każda żydowska matka była zobowiązana złożyć ofiarę z baranka, a jeśli była zbyt uboga – tak jak w przypadku Świętej Rodziny – wystarczała para synogarlic.

W naszej chełmżyńskiej konkatedrze mamy wyobrażenie tego wydarzenia na jednym z wielkich obrazów z tajemnicami różańcowymi. Dzieło wisi w nawie południowej. Uwieczniono na nim moment oddania Dzieciątka w opiekę Bogu. Jezus spoczywa na rękach arcykapłana, którego skierowany ku górze wzrok sugeruje modlitwę. W scenie tej obecni są również: Maryja, św. Józef, prorokini Anna, chłopiec z dwoma ptakami w rękach oraz dwaj młodzi mężczyźni. Maryja klęczy, ręce ma rozłożone, by odebrać Dzieciatko od kapłana. Obraz utrzymany jest w ciemnych barwach, jednak rozświetlają je kolorowe akcenty, jak: żółto – granatowe szaty kapłana i złota mitra w kształcie księżyca na jego głowie, czerwona szata chłopca, różowa suknia Maryi i chusta prorokini Anny. W tle widoczne są dwie kolumny i lekko pofałdowana brunatna tkanina. Z Ewangelii Św. Łukasza wiemy, że podczas ceremonii mędrzec Symeon ogłosił, że nowo narodzony Syn Boży jest Światłem świata i Zbawieniem narodów - „Światło na oświecenie pogan i chwałę ludu Twego, Izraela” (Łk 2, 32). Ale powiedział wtedy coś jeszcze: „Oto Ten przeznaczony jest na upadek i na powstanie wielu w Izraelu i na znak, któremu sprzeciwiać się będą. A Twoją duszę miecz przeniknie, aby na jaw wyszły zamysły serc wielu”. (Łk. 2, 35)

Jego proroctwo odnosi się zarówno do Jezusa jak i do Maryi. Do rzeczywistego, psychicznego i fizycznego męczeństwa Zbawiciela, ale także do cierpienia jego Matki, która boleśnie przeżywając mękę Syna staje się współodkupicielką świata. I nawiązanie do tego proroctwa też znajdujemy w naszej świątyni.

W nawie północnej znajduje się jeden z najciekawszych ołtarzy bocznych – Matki Boskiej Bolesnej z wizerunkiem Maryi z martwym ciałem Chrystusa na kolanach. Uniesione ręce Maryi w geście orantki potęgują dramatyzm tej sceny. Takie przedstawienie nazywane jest w sztuce Pietą – Matka współbolejąca, współuczestnicząca w męce Syna. Wbity w jej ciało miecz odsyła właśnie do proroctwa starca Symeona.

Zabytek powstał w roku 1760. Stał on do 1827 r. w kościele pw. Św. Mikołaja. Po przejściu świątyni przez gminę ewangelicką trafił do kościoła pokatedralnego. Patronowało jego wykonaniu bractwo szewskie, dlatego na obrazie w zwieńczeniu widnieją święci Kryspin i Kryspinianus, patroni tej grupy zawodowej.

Szata Maryi, przepaska na biodrach Chrystusa i miecz na obrazie głównym okryte są srebrnymi sukienkami. Wykonano ją z trzynastu srebrnych wotów, które zdobiły kiedyś ten słynący łaskami wizerunek. Charakterystyczny turkusowy kolor retabulum odbiega od kolorystyki innych ołtarzy. Liczne srebrne i złote elementy zdobnicze w formie m.in. kogucich grzebieni nadaje całości znamiona stylu rococo.

Pierwowzorem tego niezwykłego przedstawienia maryjnego jest starsza o ponad 100 lat Pieta z kościoła farnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Chełmnie.

Alina Brzozowska

WIADOMOŚCI Z RATUSZA

Budżet i podatki

- Dnia 28 grudnia 2023 r. na sesji Rady Miejskiej Chełmży podjęta została uchwała Nr LII/384/22 w sprawie budżetu miasta na 2024 rok.
- W uchwalonym budżecie Miasta Chełmży na 2024 rok ustalono dochody w wysokości 98.440.881,38, w tym bieżące 68.935.332,00 i majątkowe 29.505.549,38, a wydatki w wysokości 104.353.886,34, w tym bieżące 71.576.745,33 i majątkowe 32.777.141,01.
- W 2024 r. do spłaty z tytułu zaciągniętych w latach ubiegłych kredytów i pożyczek przypada kwota 1.541.060,00. Środki na spłatę pochodzą z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, które w budżecie (WPF) zaplanowano w kwocie 2.641.413,33.
- W 2024 roku zaplanowano limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w kwocie 6.812.651,63, w tym: 2.000.000,00 - z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu miasta, 3.271.591,63 z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz 1.541.060,00 z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Prognozowana kwota długu na koniec 2024 roku wynosi 17.495.898,45.
- Mieszkańcom Chełmży przypominamy o obowiązku zapłaty podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku transportowego, dzierżawy za grunt oraz opłaty targowej, wieczystego użytkowania gruntu i od posiadania psów. Płatności (za wyjątkiem opłaty od posiadania psów, która płatna jest na konto ZGM sp. z o.o.) można dokonywać w kasie Urzędu Miasta Chełmży przy ul. Gen. J. Hallera 2, a także przelewem bankowym na rachunek nr 10 9484 1017 2600 0232 3626 0003 – Bank Spółdzielczy Brodnica / Oddział Chełmża.
- Osoby prawne mają obowiązek zapłaty obliczonego w deklaracji podatku od nieruchomości - bez wezwania - w terminie do dnia 15 każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia.
- Osoby fizyczne mają obowiązek zapłaty obliczonego w deklaracji podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego w terminie do 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada.
- Podatek od środków transportowych od osób prawnych jak i od fizycznych płacony jest w terminach do

15 lutego i do 15 września.

- Podatek za dzierżawę gruntu płacony jest kwartalnie w terminach do 10 kwietnia, 10 lipca, 10 października i 10 grudnia br.
- Opłata od posiadania psa płatna jest bez wezwania i termin upływa 31 maja br., względnie w ciągu 14 dni od wejścia w posiadanie psa. Dla posiadaczy psów, którzy:
  - uiszczą opłatę do końca I kwartału danego roku kalendarzowego ustala się stawkę roczną opłaty od posiadania psa w wysokości 34,00 zł za każdego psa;
  - nabędą psa ze schroniska dla zwierząt ustala się roczną stawkę opłaty od posiadania psa w wysokości 22,00 zł za każdego psa.
- Obowiązek podatkowy z tytułu opłaty targowej powstaje z chwilą przystąpienia do wykonywania sprzedaży, a przynajmniej z wyjściem z ofertą sprzedaży, polegającą na wystawieniu towaru z oznaczeniem jego ceny.
- Opłata za dzierżawę gruntu płacona jest kwartalnie w terminach do 10 kwietnia, 10 lipca, 10 października i 10 grudnia br.
- Opłata za odpady komunalne płacona jest miesięcznie do 25 dnia każdego miesiąca.

„OPŁATA OD POSIADANIA PSÓW”

UCHWAŁA NR XIX/135/12 RADY MIEJSKIEJ CHEŁMŹY z dnia 27 września 2012 r.

Obowiązek podatkowy dotyczący podatku od posiadania psów ciąży na osobach fizycznych posiadających psy. Obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku i wygasa z końcem miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające ten obowiązek. Ustala się roczną stawkę opłaty od posiadania jednego psa w wysokości 66,00 zł za każdego psa. Dla posiadaczy psów, którzy uiszczą opłatę do końca I kwartału danego roku kalendarzowego ustala się stawkę roczną opłaty od posiadania psa w wysokości 34,00 zł za każdego psa, natomiast dla posiadaczy, którzy nabędą psa ze schroniska dla zwierząt ustala się roczną stawkę opłaty od posiadania psa w wysokości 22,00 zł za każdego psa.

„PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI”

UCHWAŁA NR XLIX/361/23 RADY MIEJSKIEJ CHEŁMŹY z dnia 19 października 2023 r. określa się na terenie Gminy

Miasta Chełmża roczne stawki podatku od nieruchomości w następującej wysokości:

1. od budynków mieszkalnych lub ich części od 1m² powierzchni użytkowej 1,15 zł;
2. od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej od 1m² powierzchni użytkowej 33,10 zł;
3. od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym od 1m² powierzchni użytkowej 15,50 zł;
4. od budynków lub ich części związanych z udzieleniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń od 1m² powierzchni użytkowej 6,76 zł;
5. od 1m² powierzchni użytkowej pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego 11,17 zł;
6. od budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - 2% ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
7. od gruntów:
  - a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - od 1m² powierzchni 1,34 zł,
  - b) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - od 1ha powierzchni 6,66 zł,
  - c) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - od 1m² powierzchni 0,71 zł,
  - d) niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 oraz z 2023 r. poz. 28 i 1688), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego - 4,39 zł od 1m² powierzchni.

„PODATEK OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH”

UCHWAŁA NR L/III/400/24 RADY MIEJSKIEJ CHEŁMŻY z dnia 25 stycznia 2024 r. obowiązek podatkowy w podat-

ku od środków transportowych ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych. Jak właściciele traktuje się również jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany. W wypadku zmiany właściciela środka transportowego zarejestrowanego obowiązek podatkowy ciąży na poprzednim właścicielu - do końca miesiąca, w którym nastąpiło przeniesienie własności. Jeżeli środek transportowy stanowi współwłasność dwóch lub więcej osób fizycznych lub prawnych, obowiązek podatkowy w podatku od środków transportowych ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach.

Więcej informacji na www.chelmza.pl

„PODATEK ROLNY”

UCHWAŁA NR L/376/23 RADY MIEJSKIEJ CHEŁMŻY z dnia 16 listopada 2023 r. Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego opublikowanym w Monitorze Polskim poz. 1129 z dnia 19 października 2023 roku - średnia cena skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2024 wyniosła 89,63 zł za 1 dt. Powyższa kwota na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym jest podstawą do obliczenia podatku rolnego, w przeliczeniu za 1 ha. Zgodnie z tą kwotą podatek rolny w 2024 roku powinien wynosić 224,08 zł za 1 ha przeliczeniowy. Wobec powyższego podejmuje się uchwałę w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta stanowiącej podstawę obliczenia podatku rolnego w 2024 roku z kwoty 89,63 do kwoty 78,40. Zgodnie z tą kwotą podatek rolny w 2024 r. powinien wynosić 196,00 za 1 ha przeliczeniowy, a dla pozostałych gruntów rolnych 392,00 za 1 ha przeliczeniowy.

- Przypominamy, że z dniem 1 stycznia 2024 roku nastąpiła zmiana banku prowadzącego obsługę budżetu Gminy Miasta Chełmża. Zgodnie z zarządzeniem Nr 158/FK/23 Burmistrza Miasta Chełmży z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie wyboru banku prowadzącego kompleksową obsługę bankową budżetu Gminy Miasta Chełmża i jej jednostek organizacyjnych, bankiem obsługującym jest Bank Spółdzielczy w Brodnicy Oddział w Chełmży.

Numer konta dochodów:

10 9484 1017 2600 0232 3626 0003.

Indywidualne numery kont bankowych do zapłaty opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przekazywane są pisemnie.

Wyniki otwartego konkursu na wykonanie zadań publicznych

W dniu 19 stycznia 2024 roku ogłoszone zostały wyniki

otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu gminy miasta Chełmży w 2024 roku przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego. Wyniki dostępne na stronie Biuletynu Informacji Publicznej: <https://www.bip.chelmza.pl/4765,organizacje-pozarzadowe?tresc=78655>

Zapisy na Półmaraton i Chełmżyńską Dziesiątkę

W dniu 1 maja 2024 r. odbędzie się XX Półmaraton i Chełmżyńska „Dziesiątka” o puchar Burmistrza Miasta Chełmży. Zapisy przyjmowane są w formie elektronicznej: <https://elektronicznezapisy.pl/event/10044.html> Na zgłoszenia czekamy do 21.04.2024 r.

W razie pytań i wątpliwości prosimy o kontakt: promocjaum@post.pl bądź pod numerem telefonu: 600 398 637 lub 56 639 23 42. Regulaminy biegów dostępne na stronie internetowej: <https://www.chelmza.pl/9865,aktualnosci?tresc=78643>

INFORMACJA DOTYCZĄCA PLANOWANYCH DO REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Gmina Miasta Chełmża opublikowała plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych przewidzianych do przeprowadzenia w 2024 r. Wśród planowanych zadań inwestycyjnych należy wyróżnić w szczególności:

- Przebudowę dróg w centrum miasta Chełmży – ulice Rynek Bednarski, Rybaki (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania);

- Kompleksową modernizację energetyczną komunalnych budynków mieszkalnych na terenie miasta Chełmży (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania);
- Prace konserwatorskie oraz roboty budowlane w Zespole Zabudowy Ratusza Miejskiego w Chełmży (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania);
- Modernizację oświetlenia ulicznego na terenie miasta Chełmży (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania);
- Przebudowę stacji uzdatniania wody (rzeczowa realizacja zadania na w oparciu o opracowaną dokumentację projektową, w ramach zadania wyodrębniono 3 etapy realizacji);
- Rewitalizację zieleni miejskiej na obszarze miasta Chełmży (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania);
- Kompleksową renowację zieleni miejskiej w parku miejskim przy ulicy 3-go Maja w Chełmży (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania);

- Zagospodarowanie turystyczne terenów wokół Jeziora Chełmżyńskiego (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania);
- Kompleksową odnowę przestrzeni miejskiej w obszarze zdegradowanym Chełmży (opracowanie dokumentacji projektowej oraz rzeczowa realizacja przedmiotu zadania).

Więcej informacji dostępnych pod adresem: <https://www.bip.chelmza.pl/10105,urząd-miasta-plany-postepowan-o-udzielenie-zamowien-publicznych>.

DODATEK OSŁONOWY – edycja 2024!

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2024 r. przedłużono kolejne regulacje, które wspierają polskie rodziny. Dodatek osłonowy ma na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych.

Komu przysługuje dodatek osłonowy

Zgodnie z ustawą o dodatku osłonowym świadczenie przysługuje:

- osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty **2100 zł**,
- osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty **1500 zł** na osobę.

Gospodarstwo domowe tworzą:

- gospodarstwo domowe jednoosobowe - osoba samotnie zamieszkująca i gospodarująca,
- gospodarstwo domowe wieloosobowe – osoba, która wnioskuje o przyznanie dodatku osłonowego oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące.

Jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego. Dochód będzie ustalany na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Dodatek osłonowy przysługuje osobom, które mają miejsce zamieszkania i przebywają na terytorium Polski.

Uwaga !

Osoba, która ubiega się o dodatek osłonowy, a nie posiada polskiego obywatelstwa, powinna przedstawić dokumenty potwierdzające, że:

1. jest obywatelem
  - jednego z państw Unii Europejskiej,
  - jednego z państw Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
  - Konfederacji Szwajcarskiej i posiada prawo pobytu lub prawo stałego pobytu w Polsce.
2. jest członkiem rodziny (w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin) obywatela:
  - jednego z państw Unii Europejskiej,
  - jednego z państw Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
  - Konfederacji Szwajcarskiej i posiada prawo pobytu lub prawo stałego pobytu w Polsce.
3. jest cudzoziemcem mającym miejsce zamieszkania i przebywającym w Polsce na podstawie:
  - zezwolenia na pobyt stały;
  - zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
  - zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z następującymi okolicznościami.
    - jest członkiem rodziny uchodźcy i przybywa do Polski lub przebywa w Polsce w celu połączenia się z rodziną (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o cudzoziemcach),
    - jest członkiem rodziny osoby, której udzielono ochrony uzupełniającej i przybywa do Polski lub przebywa w Polsce w celu połączenia się z rodziną (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o cudzoziemcach),
    - posiada zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej udzielonego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej przy równoczesnym spełnieniu dodatkowych przesłanek (art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach),
    - uzyskał status uchodźcy (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej),
    - uzyskał ochronę uzupełniającą (art. 3 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej);
  - zgoda na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego.

Ile wynosi dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy wynosi:

- **228,80/286,00 zł * dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,**
- **343,20/429,00 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,**
- **486,20/607,75 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,**
- **657,80/822,25 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z 6 i więcej osób.**

* Kwota dodatku jest uzależniona od źródła ogrzewania. Wyższe świadczenie mogą otrzymać osoby, które używają do ogrzewania węgla lub paliwa węglopochodnego. Warunkiem jest jednak zgłoszenie do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Zasada złotówka za złotówkę!

W przypadku dodatku osłonowego obowiązywać będzie tzw. zasada złotówka za złotówkę. Oznacza to, że dodatek ten będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku będzie pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych będzie wynosić **20 zł**.

Dla wniosków złożonych od dnia 1 stycznia 2024 do 30 kwietnia 2024 roku podstawą obliczania kryterium dochodowego jest rok 2022.

Jak powiadomimy o przyznaniu dodatku osłonowego

- Przyznanie dodatku osłonowego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.
- Odmowa przyznania dodatku osłonowego, uchylecie lub zmiana prawa do dodatku osłonowego oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia już wymagają wydania decyzji.

Jeżeli do wniosku o wypłatę dodatku osłonowego podasz adres poczty elektronicznej (do czego gorąco zachęcamy), zostanie przesłana informacja o przyznaniu dodatku osłonowego na ten adres.

Wniosek

Aby otrzymać dodatek osłonowy należy złożyć wniosek do dnia 30 kwietnia 2024 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży. Wypłata dodatków zostanie realizowana jednorazowo do 30 czerwca 2024 r. po otrzymaniu dotacji z budżetu państwa.

Wnioski o dodatek osłonowy można składać w formie papierowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży, ul. Gen. J. Hallera 19, pokój nr 6 (budynek główny) oraz w formie elektronicznej – platforma ePU-AP (z katalogu spraw wybrać zakładkę – Pismo ogólne do podmiotu publicznego).

Szczegółowe informacje na temat składania wniosków oraz warunków przyznania dodatku osłonowego można uzyskać pod nr tel. 56 675 30 85 w czasie pracy MOPS-u, czyli w godzinach 7.00-15.00, we wtorek w godzinach 8.00-16.00.

Rekrutacja do szkół i przedszkoli miejskich

Zapisy do klas I szkół podstawowych odbędą się w dniach od 19.02 do 1.03.2024 r., według obwodu, którym jest adres zamieszkania ucznia. Zgodnie z zarządzeniem nr 34/CUW/24 Burmistrza Miasta Chełmży z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie terminów postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego, a także terminów składania dokumentów do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz klas pierwszych szkół podstawowych w roku szkolnym 2024/2025, poniżej w tabelach podane są daty tych postępowań.

TERMINY POSTĘPOWANIA REKRUTACYJNEGO ORAZ TERMINY POSTĘPOWANIA UZUPEŁNIAJĄCEGO, A TAKŻE TERMINY SKŁADANIA DOKUMENTÓW DO KLAS PIERWSZYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

L.p.	Rodzaj czynności	Termin w postępowaniu rekrutacyjnym	Termin w postępowaniu uzupełniającym
1.	Złożenie wniosku o przyjęcie do szkoły podstawowej z dokumentami potwierdzającymi spełnienie przez kandydata kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym	11.03 – 15.03.2024 r.	15-19.04.2024 r.
		4.03-29.03.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	13.05-17.05.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
2.	Weryfikacja przez komisję rekrutacyjną wniosków o przyjęcie do szkoły podstawowej i dokumentów potwierdzających spełnienie przez kandydata warunków lub kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym, w tym dokonanie przez przewodniczącego komisji rekrutacyjnej czynności, o których mowa w art. 150 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe	Do 22.03.2024 r.	Do 26.04.2024 r.
		2.04-5.04.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	20.05-24.05.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
3.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych	28.03.2024 r.	6.05.2024 r.
		8.04.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	28.05.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
4.	Potwierdzenie przez rodzica kandydata woli przyjęcia w postaci pisemnego oświadczenia	28.03 - 5.04.2024 r.	6.05 - 10.05.2024 r.
		9.04-26.04.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	9.05- 7.06.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych
5.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów przyjętych i nieprzyjętych	12.04.2024 r.	17.05.2024 r.
		10.05.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych	14.06.2024 r. dotyczy złożenia wniosku o przyjęcie do oddziałów przedszkolnych

TERMINY POSTĘPOWANIA REKRUTACYJNEGO ORAZ TERMINY POSTĘPOWANIA UZUPEŁNIAJĄCEGO, A TAKŻE TERMINY SKŁADANIA DOKUMENTÓW DO PRZEDSZKOLI

L.p.	Rodzaj czynności	Termin w postępowaniu rekrutacyjnym	Termin w postępowaniu uzupełniającym
1.	Złożenie wniosku o przyjęcie do przedszkola z dokumentami potwierdzającymi spełnienie przez kandydata kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym	4.03-29.03.2024 r.	13.05.-17.05.2024 r.

2.	Weryfikacja przez komisję rekrutacyjną wniosków o przyjęcie do przedszkola i dokumentów potwierdzających spełnienie przez kandydata warunków lub kryteriów branżowych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym, w tym dokonanie przez przewodniczącą komisji rekrutacyjnej czynności, o których mowa w art. 150 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe	2.04-5.04.2024 r.	20.05.- 24.05.2024 r.
3.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych	8.04.2024 r.	28.05.2024 r.
4.	Potwierdzenie przez rodzica kandydata woli przyjęcia w postaci pisemnego oświadczenia	9.04 - 26.04.2024 r.	9.05 - 7.06.2024 r.
5.	Podanie do publicznej wiadomości przez komisję rekrutacyjną listy kandydatów przyjętych i nieprzyjętych	10.05.2024 r.	14.06.2024 r.

Sekretarz Miasta mgr Janusz Wilczyński

Nowy rekord

„Gramy dla dzieci i dorosłych – Płuca po pandemii” to hasło i główny cel 32. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

W tym roku na rzecz WOŚP chełmżanie zbierali największą od początku imprezy sumę **114 741,84 zł!** Padł więc kolejny rekord (w zeszłym roku zbierano 91 382,20 zł), udało się też przekroczyć magiczną granicę 100 tys. zł!

Kwota ta to oczywiście suma wpływów z różnych działań: z kilku imprez artystycznych, wydarzeń rozrywkowych, eSkarbonki i skarbonki stacjonarnych, licytacji.

I tak niezawodni chełmżycy, młodzi i nie tylko, wolontariusze zebrali 42 842,18 zł. Od niedawna za wylicytowane przedmioty można też płacić kartą. W dzień Finału skorzystało z tej możliwości wielu darczyńców - za pomocą terminala zebrano więc ponad 3 000 zł.

Do eSkarbonki wpłynęło prawie 20 000 zł – to także głównie wpłaty za wylicytowane przedmioty, gadżety, vouchery na usługi, itp.

Zebrane środki za pomocą Sztabowych Puzek Stacjonarnych (stojących m.in. w sklepach, w CHOKu, „Cumie” itp.) to najbardziej pokaźna kwota - 46 054,66. Najwięcej środków znalazło się w puszkach stojących w : studiu tatuaży „Retusz” - ponad 6 000 zł, w klubie „Cuma” około 5 000 zł, ze sprzedaży ciast, kawy, barszczu w kawiarence podczas finałowej niedzieli - około 4 000 zł. Cel zbiórki został zasilony również przez Akademię Piłkarską „GOL”. Podczas VII Balu Sportowca przeprowadzono licytację (m.in. koszulki reprezentanta Polski w piłce nożnej Przemysław Frankowskiego. Koszulka została wylicytowana za 5 200 zł). Łącznie w czasie balu zebrano do puszki 7 436,11 zł.

- Dużym wyzwaniem dla nas było zmierzenie się z ubiegłorocznym rekordem – mówi Katarzyna Rosek, szefowa sztabu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Chełmży. – Zależało nam, żeby w tym roku kwota wpłat była większa i by udało się wreszcie uzyskać wynik ponadstutysięczny. Nasze obawy jednak były bezpodstawne, chełmżanie jak zawsze pokazali wielkie serca i dlatego możemy się cieszyć nowym rekordem.

(kr) (ab)

Młodzi mistrzowie na łyżwach

© Synchro Skating Moments

browska – Pawlonka i Piotr Snopek, z którymi spotykamy się na lodowisku TOR - TOR w Toruniu. Dlatego za każdym razem muszą nas dowozić rodzice.

Treningi są intensywne. Poprzedza je zestaw ćwiczeń rozciągających bez łyżew. Potem sportowcy przebijają się i „rozjeżdżają” już na lodzie. Następnie ćwiczy się składowe programy – osobno dane elementy, potem już synchronicznie w rzędach i w liniach. Trzeba uzyskać perfekcyjną równość, zarówno podczas wykonywania układu, jak i podczas mijania się poszczególnych grup zawodników. Należy wyćwiczyć obroty, z rękoma w górze, jaskółki, figury podczas których łapie się za buty, wyciąga nogi na wysokość głowy.... Uff....

- Na naszym poziomie nie wykonuje się jeszcze skoków, dopiero na wyższych - mówi Amelia. - Jednak mamy koleżankę, która przeszła do nas z sekcji solistek i ona skacze w naszym programie, ale jako solistka.

Każdy układ tworzony jest pod muzykę. Aktualny program łyżwiarze tańczą do ścieżki dźwiękowej z filmu „Rocky Baboia”, dlatego potocznie nazywają go „Program bokserki”.

Amelia i Jakub Okońscy, uczniowie Szkoły Podstawowej nr 5 w Chełmży, są członkami toruńskiej grupy młodzieżowej Team Le Soleil uprawiającej łyżwiarstwo synchroniczne. Tę mniej znaną, a jakże widowiskową dyscyplinę sportu, uprawiają od 2019 roku i osiągają w niej spektakularne sukcesy.

Dużą rolę w zainteresowaniu dzieci łyżwiarstwem odegrała mama, Joanna Okońska, która dzięki koleżance odkryła tę ciekawą dyscyplinę i swoją fascynację przekazała Amelii i Kubie. Dzieci zresztą od zawsze pałały miłością do sportu - Jakub próbował swoich sił chyba we wszystkich dyscyplinach, które można trenować w Chełmży, podobnie Amelia trenowała: kajakarstwo, piłkę nożną, taniec, jeździectwo. Jednak po obejrzeniu występów łyżwiarzy na żywo w Toruniu, oboje tyknęli bakcyła.

łyżwiarstwo synchroniczne to odłam łyżwiarstwa figurowego. Tylko w pokazie zamiast solistów bierze udział grupa. Szesnastoosobowa w przypadku Amelii i Kuby. I też wykonują figury, też jest zestaw elementów obowiązkowych do wykonania. Też są piękne stroje. Oczywiście istnieje-

ją różne kategorie, w których bierze się pod uwagę wiek, ale też wzrost i poziom umiejętności. Nasi młodzi chełmżanie znajdują się w grupie młodzieżowej, czyli na etapie bezpośrednio poprzedzającym rywalizację na najwyższych poziomach, czyli juniorskim i seniorskim.

Jednak poświęcenie się tej dyscyplinie nie jest takie łatwe, zarówno dla dzieci jak i ich rodziców.

- Trenujemy sześć razy w tygodniu, oprócz niedziel – opowiada Jakub. – Oczywiście również przez całe ferie. Naszymi trenerami są Karolina Dą-

Bezpośrednim nawiązaniem do tematyki filmu jest utworzenie przez zawodników kwadratu jako ringu i imitowanie przez wybraną dwójkę walki bokserskiej. I chociaż przygotowuje się zwykle jeden, trwający ok. 4 min program na sezon, to naprawdę jest co robić. Dlatego nie wszystko jest takie różowe.

- Treningi mamy czasem o 6.00 rano – mówi Kuba. – Trwają trzy godziny, bo to nie tylko ćwiczenia na lodzie, ale i balet, stretching. Jeżeli trenujemy po południu, to wracamy ok. 19.00 – 20.00, trzeba odrobić lekcje, bo w szkole nie mamy taryfy ulgowej, a na drugi dzień wstać przed 5.00, żeby jechać do Torunia. To męczące.

Amelię natomiast denerwują częste konflikty w grupie. Że nie każdy potrafi przyznać się do błędu, a to psu-

je atmosferę z zespołem. Natomiast oboje nie boją się specjalnie kontuzji – paradoksalnie upadek na lodzie nie jest taki groźny, bo amortyzowany przez ślizg. Bardziej obawiają się, że przez kontuzję mogą być wykluczeni z zawodów.

A na zawody jeździć bardzo lubią, bo mogą poobserwować inne drużyny,

ale też zawsze mają czas na zwiedzanie i inne atrakcje. A odwiedzili już: Węgry (Budapeszt), Austrię (Wiedeń i Salzburg), Niemcy (Drezno), Szwajcarię, Holandię, Anglię. Amelia dodaje, że uwielbiają też spędzać czas z całą grupą w hotelach, kiedy już nie ma żadnych obowiązków. To czas na zabawy i wygłupy.

Patrząc na zestaw wyników grupy Amelii i Kuby możemy stwierdzić, że drużyna właściwie nie schodzi z podium. W poprzednim i bieżącym sezonie tylko raz zdobyła 2. miejsce - na tegorocznych międzynarodowych zawodach Hevelius w Gdańsku. Poza tym były to pierwsze miejsca. W 2024 wygrali Mistrzostwa Polski w Elblągu i Budapest Cup 2024. W sezonie pozostał jeszcze start w Sheffield w Wielkiej Brytanii na początku marca.

- Będziemy oczywiście walczyć o I miejsce – mówi Kuba. – Przewiduje się tam start 8 drużyn, ale tylko jedna ma podobny wynik punktowy jak my. Dlatego zwycięstwo w tych zawodach jest w naszym zasięgu.

- Ale czasem w tym sporcie ważniejsze jest, by pobić rekord punktowy - dodaje Amelia. – I wtedy można bardziej się cieszyć np. z trzeciego miejsca niż z pierwszego. Jednak wiadomo, że zwycięstwo smakuje najlepiej i wtedy oboje z bratem czujemy szczęście, że nasza praca nie poszła na marne, a nawet euforię, że się wszystko pięknie udało.

Alina Brzozowska

Kadencja Rady Miejskiej Chełmży obfitująca w inwestycje

Mijająca kadencja charakteryzowała się niezwykle skuteczną władzą miasta w zakresie realizacji strategii rozwoju Chełmży. Mimo pandemii koronawirusa była bardzo efektywna. Nowe oblicze zyskały osiedla domków jednorodzinnych. Ogromne zmiany zaszły w bazie dydaktycznej szkół i sieci dróg.

W latach 2018-2023 Chełmża wydała na inwestycje 99 961 014 złotych, w tym 53583484 zł. to środki zewnętrzne. Pozwoliły one na niemalże pełną realizację strategii Rozwoju Miasta Chełmża, obowiązującą w latach **2016-2022**.

Dzięki temu działaniu Chełmża wzbogaciła się o nową sieć kanalizacyjną na tzw. osiedlu pensjonatowym i osiedlu przy ul. Górnej.

Ponadto przebudowano sieć kanalizacyjną w ulicach: gen Hallera, Mickiewicza i Juty oraz częściowo Szewskiej i Chełmińskiej.

O nową sieć wodociągową wzbogaciły się częściowo ulice: Mickiewicza, Sosnowa, Popiełuszki, Wypoczynkowa, Pogodna, Wrzosowa, Pułaskiego, Dworcowa, Jagodowa, Kościuszki, Brzechwy, Tulipanowa, Witosa, Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Żeromskiego, Kraszewskiego, Dębowej, Hiacyntowej, Chełmińskie Przedmieście, Działkowa i Buczek.

W Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji nastąpiła modernizacja wodociągu od studni głębinowej do stacji uzdatniania wody. Rozpoczęta została także modernizacja stacji uzdatniania wody.

Zbiornik retencyjny na terenie ZWiK

Miasto wzbogaciło się o zbiornik retencyjny, o pojemności 450 m³, którego budowa była planowana pod koniec lat 80-tych minionego wieku. Przeprowadzony został remont wieży

ciśnień, najcenniejszego obiektu tego typu w Polsce północnej.

Dla poprawy bezpieczeństwa kierowców władze miasta dokonały modernizacji i regulacji studzienek kanalizacyjnych w ulicach: Bydgoskiej, Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Chełmińskie Przedmieście i 3 Maja w liczbie 50 sztuk.

Najbardziej zauważalne są zmiany w sieci dróg. O nowe drogi wzbogaciły się ulice: Depczyńskiego, Dorawy, Malewskiego, Władysławskiego, Szczepańskiego, Górna, Słoneczna, Space-

Ul. Turystyczna – widok od strony ul. Kościuszki

rowa, Turystyczna, Letniskowa, Rekreacyjna, Wypoczynkowa, Pogodna, Słowackiego, Groszkowskiego, Wryczy, Kowalskiego, Szydlika, Bp. Hrapka, S. Zagrodzkiego, Lipowa i Piławskiego. Rozpoczęte zostały także prace związane z przebudową ul. Rynek Bednarski i Rybaki.

Dzięki staraniom władz miasta nowe nawierzchnie pojawiły się na ulicach: Polnej, Frelichowskiego, Bydgoskiej, Mickiewicza, Chełmińskiej, św. Jana, Gen. Hallera, Paderewskiego, Szewskiej, Strzeleckiej, Kopernika i Sądowej.

Ul. W. Szymborskiej

We współpracy ze Starostwem Powiatowym w Toruniu zostały wybudowane bezpieczne przejścia dla pieszych na ul. Chełmińskie Przedmieście i Stefana Kardynała Wyszyńskiego.

By poprawić warunki życia mieszkańców, miasto zainstalowało oświetlenie w ulicach: W. Szymborskiej, Fiołkowej, Hiacyntowej, Tulipanowej, Ładownia, Ogrodowej, Tęczowej i Spokojnej. Natomiast modernizacji uległo oświetlenie w ul: Sienkiewicza, Wryczy, Groszkowskiego, Depczyńskiego, Malewskiego, Dorawy, Bydgoskiej, Witosa, Fiołkowej, Hiacyntowej i Tulipanowej. Ogromnej przemianie uległa baza dydaktyczna szkół. Wszystkie budynki zostały ocieplone. Na terenie wokół szkół powstała nowoczesna baza sportowa. Rozbudowana została SP 4, przy której wybudowano salę gimnastyczną.

Władze miasta prowadziły również

Boisko SP 3

SP 5 - sala sportowa

działania, by stworzyć warunki do aktywizowania społeczności Chełmży pod względem zawodowym. W tym celu zaadaptowano pomieszczenia dawnej przybudówki S P 3 na Środowiskowe Centrum Aktywności Społecznej, a budynek dawnego szpitala dziecięcego na Inkubator Przedsiębiorczości.

W minionej kadencji kontynuowano proces wzbogacania otoczenia Jeziora Chełmżyńskiego. Wybudowaną: małą infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną przy ulicy Plażowej, zmodernizowano skatepark, pomost rekreacyjny przy plaży miejskiej oraz scenę na jeziorze.

Władze miasta wiele troski przykładały do rozwoju sportu w mieście, modernizując siłownie plenerowe przy ul. Kościuszki i na Bulwarze 1000-lecia, w ramach Otwartych Stref Aktywności. Dbano też o stadion miejski i halę sportowo-widowiskową. Wybudowano boisko do gry kajak-polo. Stałej konserwacji podlegały orliki.

Modernizowano place zabaw w Przedszkolu nr 1 w Chełmży, przy ul. S.W. Frelichowskiego, przy Orliku i przy ul. Kościuszki.

W Chełmżyńskim Ośrodku Kultury wyremontowano i unowocześniono salę widowiskową, stwarzając lepsze warunki do prezentacji i odbioru sztuk teatralnych, zespołów muzycznych, filmów czy uroczystości okolicznościowych.

W mijającej kadencji władze miasta wspierały chełmżan w zakresie korzystania z różnych form budowy instalacji OZE.

W sumie w latach 2018-2023 zrealizowano 130 inwestycji, uwzględniając zakończone i rozpoczęte w 2023 roku. Przy ich realizacji burmistrz Chełmży Jerzy Czerwiński korzystał ze środków:

1. budżetu Państwa,
2. Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
3. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
4. z NFOŚiGW,
5. Starostwa Powiatowego w Toruniu,
6. Województwo Kujawsko-Pomorskiego,

7. Europejskiego Funduszu Kultury Fizycznej,
8. Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
9. Programu Inwestycji Strategicznych,
10. Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Obszarów Wiejskich,
11. Europejskiego Funduszu Społecznego.

Franciszek Kuczka

Przewodniczący

Komisji Planowania, Budżetu i Finansów Rady Miejskiej Chełmży

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Stanisław Drązkowski (1885–1945)

Stanisław Drązkowski

Fotograf, działacz społeczny, członek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”.

Stanisław Drązkowski urodził się 14 października 1885 r. w Leszczu (powiat toruński). Po skończeniu szkoły podstawowej rozpoczął poszukiwanie pracy. W tym celu wyjechał do rodziny mieszkającej w Kolonii, gdzie jego wuj Szczepan Pierzchalski miał zakład fotograficzny. Wuj załatwił młodemu Stanisławowi pracę w kopalni, ale szybko okazało się, że to zajęcie nie dla niego. Rozpoczął więc naukę w zawodzie fotografa, która trwała kilka lat. Po ukończeniu nauki fotografowania u wuja, zdał egzamin czeladniczy, a potem mistrzowski.

Szczepan Pierzchalski (a także później Stanisław Drązkowski) należał do Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, co wiązało się z licznymi wyjazdami, także zagranicznymi, podczas których zastępował go w zakładzie Stanisław Drązkowski. Często to właśnie jemu Pierzchalski zlecał robienie zdjęć „Sokołom”. Takie fotografie Drązkowski robił m.in. w Holandii i Belgii.

Po wyczeniu się zawodu fotografa i zdobyciu odpowiedniego do-

świadczenia przy wuju, Stanisław Drązkowski przyjechał do Chełmży, na co wpłynęło też odzyskanie przez Polskę niepodległości. Z Kolonii przywiózł aparaty fotograficzne i część sprzętu potrzebnego do wyposażenia ciemni. Jego pierwszy zakład fotograficzny mieścił się przy ul. Szewskiej 23. Tam atelier mieściło się w podwórzu, zachowując przy tym naturalne oświetlenie. Stanisław Drązkowski kupił zakład w 1923 r. Po dwóch latach przeniósł pracownię do atelier przy ul. Paderewskiego 28 (dzisiejsza ul. Paderewskiego 1). Otworzył zakład fotograficzny, który znajdował się na ostatnim piętrze kamienicy i miał przeszklone dach i ścianę. To stosowane wówczas rozwiązanie miało zapewnić lepsze zdjęcia poprzez optymalne wykorzystanie naturalnego oświetlenia. Zakład początkowo nie miał instalacji elektrycznej, więc oszklone atelier zapewniało też dłuższą pracę przy dziennym świetle. Po doprowadzeniu prądu, ścianę i dach rozebrano.

Zakład ten Drązkowski nabył prawdopodobnie od poprzedniego fotografa. Początkowo młody fotograf,

nie mając odpowiedniego lokum, mieszkał we własnym atelier. Z chwilą, kiedy zwolniło się mieszkanie piętro niżej, pojawiła się szansa na zajęcie tego lokalu i tak też się stało.

W 1925 r. Drązkowski ożenił się z Józefą Działdowską, urodzoną w Kończewicach. W 1926 r. przyszła na świat ich córka Adela, a w 1932 r. syn Hubert. Z dwojga dzieci tylko Adela poszła w ślady ojca i prowadziła zakład pod tym samym adresem, aż do emerytury. A Stanisław Drązkowski nie przerwał swojej działalności także podczas okupacji hitlerowskiej. Robił zdjęcia pod nadzorem niemieckiego oficera, który pilnował fotografa bardzo sumiennie. Wykonywał wówczas przede wszystkim fotografie portretowe potrzebne do różnego rodzaju niemieckich dokumentów. Z relacji Adeli Drązkowskiej wiemy, że w czasie okupacji miało miejsce niecodzienne zdarzenie: pewnego razu do zakładu przy ówczesnej Zimmerstrasse 1 wszedł niemiecki żołnierz, chcący zrobić sobie zdjęcie. Zobaczył, że syn fotografa Hubert gra na harmonijce. Zabrał chłopcu instrument, usiadł na krześle do zdjęcia i zaczął grać... *Mazurka*

Stanisław Drązkowski z żoną i dziećmi

Autoportret Stanisława Drązkowskiego

Dąbrowskiego. To nieprawdopodobne wydarzenie utkwiło w pamięci Adeli Drązkowskiej na zawsze.

Rozkwit działalności fotograficznej Stanisława Drązkowskiego przypada jednak na okres międzywojenny. Fotografował nie tylko w atelier, ale także robił zdjęcia nazywane wtedy „wyjściówkami”. Do najcenniejszych należą fotografie miasta oraz jego mieszkańców, a także będący w zbiorach Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. J. Prejsa album pt. *Straż Pożarna w Chełmży – 1933*. Niesamowity album zawiera ponad 50 fotografii ukazujących

działalność Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Chełmży i wydarzenia z nią związane.

Fotografie Drązkowskiego są nieocenionym źródłem informacji o latach międzywojennych. Oprócz tworzenia albumów angażowano go do fotografowania posiedzeń rady miejskiej oraz rodzin radnych, burmistrzów i innych znanych w Chełmży osobistości. W zbiorach chełmżyńskiej biblioteki znajdują się także fotografie towarzystw rzemieślniczych, stowarzyszeń kulturalnych czy sportowych. Zdjęcia Drązkowskiego publikowano również na

łamach „Wiadomości Kościelnych”, „Słowa Pomorskiego” i wielu innych gazet. Także fotografie zamieszczone w wydanym w 1928 r. przez chełmżyńskiego proboszcza ks. Józefa Szydlika *Postańcu bł. Juty* są jego autorstwa.

Niewątpliwie Stanisław Drązkowski jest jednym z niewielu chełmżyńskich fotografów, który zostawił tak bogaty dorobek w postaci unikatowych zdjęć.

Po wkroczeniu Armii Czerwonej w styczniu 1945 r. Drązkowskiego aresztowano i wywieziono w głąb ZSRR. Fotograf zmarł podczas transportu 24 marca 1945 r. Miejsce jego pochówku jest nieznanne.

Po ojcu zakład fotograficzny przejęła jego córka Adela, niemająca jeszcze stosownych uprawnień. Jednak szybko udało jej się zdać potrzebne egzaminy, w tym również mistrzowski z wynikiem bardzo dobrym. Adela Drązkowska pasję do fotografowania odkryła w sobie już wcześniej, w atelier ojca, gdy pomagała mu przy układaniu sukien dawnych dam pozujących do zdjęć i asystowała przy wykonywaniu fotografii. Po II wojnie światowej w Chełmży do fotografa ustawiały się kolejki, by zrobić sobie zdjęcie, klienci czekali nierzadko na schodach prowadzących do zakładu. Pani fotograf „towarzyszyli” – podobnie jak żołnierze niemieccy jej ojcu w czasie okupacji hitlerowskiej – milicjanci, nadzorujący jej pracę. Nakazano wykonanie codziennie 150 zdjęć, co przy ówczesnych warunkach i technice było rzeczą niezwykle trudną. Wywoływanie fotografii często trwało całą noc. Adela Drązkowska ukończyła toruńską szkołę optyków i fotografików, zdobyła uprawnienia mistrzowskie, była również zrzeszona w Związku Fotografów oraz Izbie Rzemieślniczej. Zdjęcia wykonywała do czasu przejścia na emeryturę. Potem pomagała jeszcze w zakładzie fotograficznym państwa Jędrzejewskich przy ul. Sikorskiego.

Marcin Seroczyński

Chęłmża na negatywach Dariusza Gołębiewskiego

